

Hergár Eszter – Sz. Pap Judit

Lehetőségek és kihívások a diákok pénzügyi oktatásában

Csaknem 400 ezer diák tanulhatja a pénzügyi-gazdasági ismereteket a most kezdődött tanévben

Több újdonság található a most induló tanév tankönyvei között, köztük a pénzügyi neveléshez kapcsolódó kötetek. Az új tanévben a középiskolások pénzügyi ismeretszerzését, érettségire történő felkészülését két új kiadvány segíti. A tankönyvek ingyenesen jutnak el a diákokhoz, a kiadványok letöltése szintén ingyenes.

Az elmúlt években a Pénziránytű Alapítvány a Magyar Nemzeti Bank támogatásának, valamint az EMMI és az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet segítségével köszönhetően intenzív iskolai tankönyv- és tartalomfejlesztési tevékenységet végzett. Ennek eredményeként a pénzügyi tudatosság iskolai fejlesztését mára már számos tankönyv és kiadvány segíti. Az egyre gazdagabb kínálati paletta mellett izgalmas kérdés: vajon az iskolák nyitottak-e a témára, fontosnak tartják-e diákjaik pénzügyi nevelését? Az iskolák érdeklődését jól tükrözik - a már jól bevezetett és magas elérést mutató PÉNZ7 program mellett - a pénzügyi tankönyvrendelési számok. Ezek alapján az a pozitív tendencia rajzolódik ki, hogy folyamatosan nő azon iskolák száma, amelyek fontosnak tartják a gyakorlatban jól használható ismeretek, készségek átadását.

Tankönyvek

Az adatok szerint az elmúlt tanévben 1500 iskolában már 200 ezer diák tanulhatott pénzügyi ismereteket a 7-10. évfolyamos diákoknak szóló pénzügyi-gazdasági tankönyvekből és munkafüzetekből („Iránytű a pénzügyekhez” és „Küldetések a pénz világában”). Mindkét tankönyv a hétköznapi életből ismert gyakorlati problémák, „esettanulmányok”, „küldetések” felől indulva mutatja be a mindennapi pénzügyek és a gazdaság működésének fontosabb összefüggéseit, ezáltal ösztönözve a diákokat a tapasztalati úton történő ismeretszerzésre. A növekvő igényt és érdeklődést jelzi, hogy a 2019 szeptemberétől induló tanévre ezekből a könyvekből és munkafüzetekből további több mint 68 ezer példányt rendeltek az iskolák, és az online letöltések száma pedig meghaladta a 60 ezret.

Az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet és a Pénziránytű Alapítvány együttműködésében készültek el azok az 5-8. osztályosoknak szóló matematika munkafüzetek, melyekben a napi élethez kapcsolódó, gyakorlatias pénzügyi feladatokat tartalmazó „Mindennapi pénzügyek” című önálló fejezet is helyet kapott. Szeptembertől összesen várhatóan több mint 90 ezer felső tagozatos diák tanul a pénzügyi témákkal kibővített matematika példatárakból.

A fenti, hivatalos tankönyvi minősítéssel rendelkező tankönyvek és munkafüzetek mellett a 2019/2020-as tanévben a középiskolások ismeretszerzését, érettségire történő felkészülését két új alapítványi kiadvány is segíti:

Matematika

A „Számoljunk a befektetésekkel!” gyakorlatorientált pénzügyi-matematikai feladatokat tartalmazó példatár a mindennapokban velünk élő pénzügyi matematikát ötvözi az élményalapú tanulással és az innovatív, digitális megoldásokkal. A munkafüzet a 9-12-es tanulókat vezeti végig az egyszerű kamat és kamatos kamat különböző pénzügyi formáin, megismerteti a kötvény- és részvény típusú befektetések matematikai hátterével, valamint ingatlanpiaci és devizapiaci befektetési lehetőséget vizsgál, értékeltet. A Számoljunk a befektetésekkel! kiadvány a napokban 320 ezer példányban érkezett a középiskolákba, így azt valamennyi 9-12. évfolyamos diák kézhez kaphatja. A munkafüzetben szereplő feladatok a 2021. évi OECD-PISA mérés sikerességét is elősegíthetik, amikor a magyar diákok első alkalommal vesznek majd részt a PISA vizsgálat pénzügyi-gazdasági moduljában.

Történelem

Szintén a pénzügyi témák felértékelődését jelzi, hogy az elmúlt években a történelem írásbeli érettségi vizsgáin közép- és emelt szinten is már rendszeresen megjelentek feladatok a pénzügyi és gazdasági kultúra, valamint a munkaerőpiac témaköréből. Ezért a Pénziránytű Alapítvány legújabb fejlesztése egy olyan munkafüzet, amely elsősorban a 12. évfolyamon segítheti a felkészülést a történelem érettségi gazdasági-pénzügyi témájú feladataira. A munkafüzet címe „Történelem és pénzügyek”, alcíme: „Pénzügyi-gazdasági feladatok közép- és emelt szintű történelemérettségire készülőknél”. A feladatok megfogalmazása, formai megjelenítése összhangban van a történelem érettségi írásbeli feladataival és követelményeivel.

Ez a munkafüzet is támogatja a digitális tudásszerzési lehetőségeket: QR kódokkal érhetőek el az Alapítvány honlapján található feladatmegoldások, valamint az elméleti

háttértudást, összefüggéseket életre keltő animációk. A történelem kiadvány augusztus végén közel 65 ezer példányban ingyenesen jutott el valamennyi középiskola 12. évfolyamba lépő diákja számára.

Ingyenesség

A tapasztalatok szerint a pénzügyi edukáció iskolai elterjedését az is támogatja, hogy az alapítvány tankönyveinek és a kiadványainak több mint 98 százaléka ingyenesen jutott el a diákokhoz, egyrészt az ingyenes állami tankönyvprogram, másrészt az Magyar Nemzeti Bank támogatásának köszönhetően. Valamennyi oktatási tartalom ingyenesen elérhető és letölthető a Pénziránytű Alapítvány honlapján is.

A téma tanítását segítik a tanárok felkészítését megalapozó, a Pénziránytű Alapítvány által kínált egy-egy napos, illetve 30 órás tanártovábbképzések, amelyek szintén ingyenesen állnak az érdeklődő általános iskolai és középiskolai tanárok rendelkezésére.

További kihívások

Az elmúlt évek szisztematikus építkezése és a jelentős eredmények mellett az összes diák-, illetve iskolaszámot figyelembe véve még nagy lehetőség van a fejlődésre, és komoly potenciál rejlik a pénzügyi nevelés kiterjesztésében. A pénzügyi-vállalkozói ismeretek közvetítésében továbbra is kiemelt szerep hárul a köznevelésre, hiszen csak az iskolai oktatás keretein belül biztosítható, hogy a pénzügyi-vállalkozói alapismeretek és készségek minden diákhoz eljussanak.

Stratégiai kérdésnek tekinthető, hogy hogyan lehetne az eddigi sikeres programok hatóerejét növelni. Áttörést jelentene, ha további szabályozói támogatással a pénzügyi-vállalkozói ismeretek oktatása intézményesítetten és kötelező módon jelenne meg az iskolákban. Ehhez a jelenleg megújítás alatt álló Nemzeti Alaptanterv (Nat) egyedülálló lehetőséget jelent és jogi garanciát teremthet.

A jelenlegi Nat-ban több tantárgyban elszórtan jelenik meg a pénzügyi-vállalkozói nevelés témaköre. A valós ismeretátadás és sikeres szemléletformálás szempontjából kulcsfontosságú lenne, hogy a különböző tantárgyakban szórványosan, elaprózottan megjelenő ismeretanyag összehangolt legyen. Egy koherens „tudásháló” kialakítását nagymértékben segítené, ha a gazdasági nevelés témájában kötelező jelleggel lenne egy-egy rendszerezést szolgáló tanév vagy félév, mind az általános, mind a középiskolás diákok számára. Erre a kötelező óraszámok emelése nélkül jó

lehetőséget jelenthet például a Technológia és tervezés tantárgy, valamint az Állampolgári ismeretek tantárgy.

Bizakodásra ad okot, hogy a lakosság pénzügyi tudatosságának fejlesztését célzó nemzeti stratégia elfogadásával közpolitikai célként fogalmazódott meg a pénzügyi tudatosság növelése. A stratégia, valamint a 2108/2019-es Cselekvési terv céljai között a gazdasági-pénzügyi oktatása kiemelt feladatként jelenik meg.

„Szerkesztett formában megjelent a Napi.hu oldalon 2019. szeptember 4-én.”